

УДК 316.35 : 352/354

Катиш Т. В.¹, Щербина С. С.²

¹ студ. гр. СНз-415м НУ «Запорізька політехніка»

² канд. соц. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «СТИЛЬ КЕРІВНИЦТВА»: РІЗНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ

Ефективне державне управління значною мірою залежить від керівника, який може створити сприятливий психологічний клімат у колективі. Від цього залежить стабільність і порядок, здатність кожного співробітника вирішувати різноманітні проблеми. Якщо керівник зможе правильно визначити і поставити перед підлеглими мету і завдання, уміє мотивувати працівників, раціонально використовує методи контролю – тоді колектив перетвориться на єдиний злагоджений механізм.

Мета роботи полягає в дослідженні різних підходів до визначення сутності поняття «стиль керівництва». У науковій літературі сутність та аналіз стилів керівництва посідають визначне місце, сприяючи пошуку напрямів підвищення ефективності управлінської діяльності. Стиль керівництва вивчали такі науковці: П. Авдєєв, Г. Арабаджи, В. Бакуменко, Ю. Битяк, М. Бідняк, Т. Витко, М. Іжа, О. Мельник, П. Надолішній, І. Процик та ін.

Стиль керівництва визначає безпосередньо діяльність керівних органів і становить сукупність конкретних способів і методів у процесі вирішення управлінських завдань. За організацію роботи відповідають як керівники, так і підлеглі або виконавці. Кожен має свій стиль роботи. У довіднику «Державне та муніципальне управління» стиль керівництва характеризується як особливості взаємодії керівника з колективом, що виникають стабільно й перебувають під впливом об'єктивних і суб'єктивних умов управління, таких як індивідуально-психологічні особливості особистості керівника. Під стилем керівництва розуміють систему поведінки керівника, характер його спілкування з підлеглими, організацію особистої праці, а також сукупність методів і прийомів, які він застосовує в практичній діяльності [1, с. 399].

Ф. І. Хміль визначає стиль керівництва як «...гнучку поведінку керівника щодо співробітників, яка змінюється в часі від ситуації та виявляється в способах виконання управлінських робіт підпорядкованим керівнику управлінським апаратом, стверджуючи тим самим, що стиль управління – це стиль роботи всього апарату управління, а не тільки керівника» [3, с. 175].

Стиль керівництва, на думку С. М. Князева, – це стійка сукупність властивих керівникові методів управління, конкретних принципів, прийомів і норм роботи, що визначають його поведінку в ситуаціях, які при цьому виникають і використовуються в даній системі. Водночас це і форма особистої поведінки керівника, організація його особистої роботи [2, с. 200]. Автори навчального посібника про керівництво організацією подають своє визначення стилю керівництва: характерна манера поведінки керівника, що переважає в його управлінській діяльності та за допомогою якої управлінець може впливати на підлеглих та стимулювати їх для досягнення цілей організації [4, с. 30]. На думку Р. М. Пушкаря та Н. П. Тарнавської, стиль керівництва визначає звична манера стосунків керівника з підлеглими, ступінь зусиль, яких він докладає, щоб вплинути на них, спонукати їх до досягнення цілей організації; ступінь делегування повноважень, типи влади, які він використовує та його ставлення до виробничих завдань і людських стосунків в колективі [5, с. 126].

Узагальнюючи ці визначення, можна стверджувати, що стиль керівництва – це сукупність прийомів, методів та засобів поведінки керівника в процесі виконання своїх повноважень в організації, це манера, яка

характеризує поведінку керівника в його управлінській діяльності та за допомогою якої керівник може впливати на підлеглих і стимулювати їх для досягнення цілей організації. Стиль керівництва характеризується індивідуальними особливостями, зумовленими особистістю управління.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бакуменко В. Д., Надолішній П. І., Іжа М. М., Арабаджи Г. І. Державне управління : основи теорії, історія і практика : навчальний посібник. Одеса : НАДУ, 2009. 392 с.
2. Битяк Ю. П. Державна служба в Україні : організаційно-правові засади : монографія. Харків : Право, 2015. 304 с.
3. Витко Т. Ю. Державна кадрова політика України : сутність, сучасний стан і перспективи розвитку. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2016. №1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2016_1_5. (дата звернення: 24.03.2026).
4. Керівництво організацією : навчальний посібник / О. Є. Кузьмін, Н. Т. Мала, О. Г. Мельник, І. С. Процик. Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2008. 50 с.
5. Пушкар Р. М., Тарнавська Н. П. Менеджмент: теорія та практика: підручник. 2-ге вид., перероб і доп. Тернопіль : Карт-бланш, 2003. 490 с.